

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
5005-19

meddelad i Stockholm den 17 mars 2020

SÖKANDE
AA

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 27 juni 2019, M2015/03568/Me, avseende överklagande i fråga om vattenskyddsområde för Jukkasjärvis grundvattentäkt, Kiruna kommun

SAKEN
Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

BAKGRUND

1. Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen förklaras som vattenskyddsområde. Länsstyrelsen ska meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom ett vattenskyddsområde som behövs för att tillgodose syftet med området.

Dok.Id 213706

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:30

DOM

Mål nr
5005-19

2. Länsstyrelsen i Norrbottens län beslutade om vattenskyddsområde för Jukkasjärvis grundvattentäkt. Länsstyrelsen beslutade vidare om skydds-föreskrifter, bl.a. att yrkesmässig spridning av gödsel kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.
3. Länsstyrelsens beslut överklagades till regeringen som i några avseenden ändrade skydds-föreskrifterna, men avslog överklagandena i övrigt.

YRKANDEN M.M.

4. AA yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva beslutet om vattenskyddsområde vad gäller restriktioner för hans jord- och skogsbruk. Han anför att restriktionerna avseende gödsel kommer att minska hans höskörd väsentligt. Han tillägger att länsstyrelsen och miljödepartementet i annat fall borde åläggas att kompensera honom för skördeförlusterna.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Rättslig reglering m.m.

5. Av 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut framgår att en enskild får ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.
6. Enligt 7 § ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

DOM

Mål nr
5005-19

7. Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23 ff. och 234).
8. Enligt 7 kap. 21 § miljöbalken får länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt. Länsstyrelsen ska enligt 22 § meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med området. Av 25 § framgår att vid prövning av frågor om skydd av områden ska hänsyn tas även till enskilda intressen och att en inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten därför inte får gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.
9. Av 31 kap. 4 § första stycket 5 miljöbalken framgår att en fastighetsägare har rätt till ersättning på grund av beslut om föreskrifter enligt 7 kap. 22 §, som innebär att pågående markanvändning inom berörd del av en fastighet avsevärt försvåras. Enligt 31 kap. 13 § ska en ersättningstalan väckas hos mark- och miljödomstol.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

10. Frågor om ersättning omfattas inte av regeringens beslut och kan därför inte prövas i detta mål.
11. Bestämmelserna i miljöbalken om vattenskyddsområden och föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom sådana områden ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. I målet har inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller

DOM

Mål nr
5005-19

överskridit gränserna för det handlingsutrymme som de aktuella bestämmelserna ger eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet.

12. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Kristina Ståhl, Thomas Bull, Ulrik von Essen och Mats Anderson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Anna Ekman.